

LEADER Szakmai Fórum

A LEADER program aktuális kérdéseinek megvitatására szervezte meg tájékoztató fórumát a LEADER Egyesületek Szövetsége (LESZ). Dr. Finta István elnök köszöntőjében kiemelte, fontos, hogy a következő ciklus tervezését szakmailag megalapozottan és időben elkezdjük, amellett, hogy a jelen ciklus kérdéseit is kiemelten kezeljük. Lényeges szempont, hogy az Európai Unió parlamenti választások kedvezően alakuljanak a számunkra, és minél korábban elfogadják a fő irányokat.

Az első előadó Kis Miklós Zsolt, vidékfejlesztésért felelős államtitkár volt, aki a LEADER program jelenlegi helyzetéről és a 2020 után várható időszak előkészítéséről és a lehetséges változásokról beszélt.

Államtitkár úr először is bemutatta a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett LEADER felhívás eddigi eredményeit. Elmondta, hogy Magyarország területén 103 Helyi Akciócsoport van, ami a földrajzi lefedettségét tekintve 3014 települést foglal magába és összesen 3 885 165 fő lakost érint. Kifejtette, hogy a Vidékfejlesztési Program forrásának 5%-át fordították a LEADER programra az alábbiak szerint:

- 41 milliárd Ft fejlesztési forrás,
- 8 milliárd Ft működési költség,
- 1 milliárd Ft előkészítési költségek.

A 103 Helyi Akciócsoport mindezidáig összesen 620 helyi felhívást jelentetett meg, a gazdaságfejlesztési célú felhívásokra 2018. januárjától, míg a szolgáltatásfejlesztési célúakra 2018. februárjától lehet pályázni. Az igényelhető támogatási összegek tekintetében elmondható, hogy 150.000.- forinttól egészen 62 millió forintig igényelhetik a pályázók, jellemzően azonban 20 millió forint alattiak a pályázónként elérhető maximális támogatások. Eddig 65 felhívás felfüggesztésre került, 50 pedig lezárult.

A 2014-2020 közötti időszakban az EMGA és EMVA kereteiben összesen 12,36 Mrd EUR forrás áll rendelkezésre (8,9 + 3,43 Mrd EUR) az agrárium és a vidék fejlesztésére. Kiemelte, hogy pozíciónk az uniós támogatások tekintetében fajlagosan az egyik legjobb az Európai Unióban, a 2014-2020-as időszakban a hazánknak jutó összes uniós forráson belül a KAP részaránya 36,8%, Magyarország részaránya a teljes KAP költségvetésben 3,19%. A jelenlegi rendszer kellő rugalmasságot biztosít a tagállami sajátosságoknak megfelelő támogatási formák kialakításához, és 2020-ig kiszámíthatóan áll a gazdák rendelkezésére.

A Közös Agrárpolitika legfőbb értékei a jövedelembiztonság (a közvetlen kifizetések évente több, mint 170 ezer termelőhöz jutnak el, mintegy 4,9 millió hektár mezőgazdasági területet lefedve), a célzott támogatások (a termeléshez kötött támogatásokon keresztül a nagy élőmunka igényű, valamint érzékeny növénytermesztési és állattenyésztési ágazatok támogatására nyílik célzottan lehetőség), a vidéki térségek gazdasági aktivitásának fenntartásához való hozzájárulása (vidéki munkahelyek megőrzése, versenyképességi hátrányok leküzdése), eszközök kínálása a generáció váltás előmozdítására, és a hozzáadott értékek előállítására az alapanyag termelésen túl is. Kis Miklós kifejtette, hogy a jelenleg folyó következő uniós időszak költségvetés tervezés fő célja, hogy prioritást élvezzen az olyan

mezőgazdaság támogatása, amely megfelelően rugalmas, diverzifikált illetve biztonságos élelmiszert állít elő. Erősíteni kell a környezetvédelmi célkitűzéseket és a klímaváltozás elleni fellépést, amely az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlati célkitűzéseiben is szerepel. Továbbá cél a vidéki térségek társadalmi-gazdasági helyzetének megerősítése, a leszakadó térségek felzárkóztatása és a vidéki életkörülmények javítása.

Várhatóan a 2020 utáni időszakra vonatkozóan minden tagállamnak Stratégiai Tervet kell készíteni, amely terjedelemben rövidebb lesz a Vidékfejlesztési Programnál, de tartalmában és prioritási lefedettségében egyforma lesz. Fontos, hogy ne legyenek lényeges reformok, viszont a korral haladva be kell építeni a zöldítést, a környezetvédelmet, a digitalizációt, melyek mind hasznosak lehetnek Magyarország számára. A 2020 utáni Közös Agrárpolitika számos kihívást, lehetőséget kínál, melyeknek hazánk meg tud, és meg is fog felelni, ezzel is megtartva, erősítve a jelenlegi jó pozíciókat. Legfontosabb érdekünk, hogy megmaradjanak a jövedelemalapú támogatások, és a versenyképesség megőrzése érdekében lehessen adni vissza nem térítendő támogatásokat beruházások, technológiai fejlesztések, megújuló-energia hasznosítás formájában, ahogy az jellemző a mostani ciklusra is. Meg kell szüntetni a támogatások koncentrációját is, melyre már tett Magyarország lépéseket, és az Európai Bizottságban is erősödni látszik ez az álláspont.

A jövőbeni magyar érdekekről elmondta, hogy erős, 2 pilléres, megfelelő közösségi forrásokkal támogatott KAP fenntartását képviseljük 2020 után is. Valódi egyszerűsítést kell elérni, ami csökkenti a gazdák adminisztratív terheit és a közigazgatás számára is egyszerűbbé teszi a végrehajtást. Az esetleges új célkitűzések csak megfelelő többletforrások bevonása mellett jelenhetnek meg a KAP-ban. Fontos, hogy a KAP forrásait a jövőben is ténylegesen a gazdáknak kell kapniuk, a migráció kezelése nem a KAP feladata. Magyarország célja, hogy a KAP pénzek jelenlegi szinten maradjanak 2020 után is, valamint a KAP-on belüli magyar részesedés (3,2 %) továbbra is fent maradjon.

Közvetlen kifizetések részarányát fenn kell tartani, mivel a gazdák jövedelmi helyzetét és a gazdálkodásuk kiszámíthatóságát nagy részben befolyásolja. Magyar szempontból kiemelt jelentőségűek a termeléshez kötött támogatások, amelyek fenntartása 2020 után is indokolt, akár a hatály szélesítésével és az erre fordítható források növelésével. A két pillér közötti átcsoportosítás lehetőségének fenntartása továbbra is a kormány döntési kompetenciája maradjon. Erős biztonsági háló fenntartását kell szorgalmazni, mivel a KAP első pilléréből származó közvetlen kifizetések jelenleg nem elegendőek a gazdák által tapasztalt jövedelemingadozás enyhítéséhez. Az első pillér mellett egy jól működő és jól finanszírozott második pillér alapvető fontosságú a KAP sikeréhez és az uniós vidéki területek jólétéhez.

A Vidékfejlesztési Programon belül továbbra is biztosítani kell a vissza nem térítendő támogatások túlsúlyát és a jelenlegi támogatás intenzitások fenntartása mellett. A vidékfejlesztési források felhasználása során a célok tekintetében a jelenlegi tagállami rugalmasságot fenn kell tartania térségi különbségek és gazdasági- társadalmi elmaradottságok kezelhetősége miatt. A beruházási támogatások továbbra is hangsúlyosan jelenjenek meg a vidékfejlesztési támogatások között. A pénzügyi eszközök és jövedelemstabilizáció ne kötelező, hanem a tagállamok által választható elem legyen.

A LEADER jövőjével kapcsolatosan Kis Miklós Zsolt államtitkár úr elmondta, hogy várhatóan a programon belüli 5 %-os forrás összeg maradni fog, de nem mindegy, hogy az uniós költségvetésben mennyi lesz a KAP részarány, így a LEADR forrás is változhat. Továbbra is az alulról szerveződő, helyi vezetésű LEADER megközelítés marad, mert hatékonynak bizonyult az előző időszakban, azonban a jövőben még fokozottabb együttműködésre van szükség a helyi szereplőkkel. A LEADER program vonatkozásában a tagállamok nagyfokú rugalmasságot kapnak.

Kis Miklós Zsoltot követően, Dr Mezei Dávid agrár-vidékfejlesztési stratégiai ügyekért felelős helyettes államtitkár mutatta be a LEADER program aktualitásait. A prezentáció elején kijelentette, a 103 HACS, összesen 620 felhívásából már 65 felfüggesztésre, 50 pedig lezárásra került. Eddig közel 7000 támogatási kérelmet nyújtottak be a pályázók. Az elmúlt időszakban a Helyi Fejlesztési Stratégiák (HFS-ek) felülvizsgálata és jóváhagyása folyamatos volt, az elfogadott dokumentumok aránya közelíti a 100%-ot, a működési költségek esetében pedig, már 3,5 milliárd forint kifizetésre került.

Dr. Mezei Dávid a következő, aktuális kihívásokat jelölte meg:

- felhívások ésszerű és életszerű módosítása
- az esetleges változások miatt a támogatást igénylőket nem érheti hátrány
- minden módosításnál fontos a nyolc napos szabály betartása
- HFS végrehajtása során felmerülő kérdések megválaszolása
- támogatási kérelmek ügyintézése
- a döntések előkészítése
- FIFO elv (pályázatok benyújtásának gyorsasága számít, nem a beadott anyagok minősége) elkerülése, valós kiválasztás szükséges, megfelelő számú támogatási kérelemből
- felfüggesztések idejének kiválasztása
- felfüggesztések zökkenőmentes végrehajtása
- felhívások újrainvitása és

A Helyettes Államtitkár előadása végén leszögezte, forrásátcsoportosítás egyelőre nem lehetséges, az átláthatóság és az Európai Unió felé fennálló, végrehajtással kapcsolatos kötelezettségek miatt fontos, hogy a HACS-ok türelmesek legyenek és bevárják egymást (legkorábban szeptemberig), annak ellenére, hogy a meghirdetett felhívásaikra beadott pályázatok esetében már most jelentős különbségeket lehet megfigyelni.

A LEADER program eddigi végrehajtásában szerzett tapasztalatokat mutatta be a következő előadó, Krisztin-Németh László Úr, a Magyar Államkincstár, Vidékfejlesztési Támogatások Főosztályának osztályvezetője. Kiemelte, az eddigi munka során számos kérdés merült és merül fel, a megoldás megtalálásának érdekében folyamatos az együttműködés a Kincstár, a Kormányhivatalok és a HACS-ok között.

Jelenleg a legnagyobb kihívást az OTMR (Országos Támogatási Monitoring Rendszer) hiányosságai okozzák, amelyek miatt a pályázatok ügyintézése feltorlódhat. Továbbá segédletekre lenne szükség az előzetes helyszíni szemle elvégzéséhez és az átláthatósági vizsgálat lefolytatásához. Jó hír, hogy megoldódni látszik a digitális aláírás kérdésköre és a KKV nyilatkozatok is elérhetővé válnak, erről hamarosan tájékoztató jelenik meg. A napokban, előreláthatóan használhatóvá válik a „de minimis” nyilvántartás, a tartalmi értékelés

elvégzéséhez szükséges felület tesztelése június közepétől várható. Az esemény szemléket nem a HACS-ok fogják elvégezni, a képzés meghívót a Kormányhivatalnak kell továbbítani.

A végrehajtással kapcsolatban felmerülő legfontosabb kérdések:

- végső jogosultság ellenőrzésének kérdésköre
- jogosultsági ellenőrzésen elutasított támogatási kérelmek felülvizsgálata
- kifizetési kérelmek ügyintézésénél felmerülő problémák kezelése
- változás bejelentésének ügyintézése

A záró előadás során Weidel Walter Főtitkár mutatta be a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) munkásságát. A főleg információ átadásra épülő szervezet több mint 11 000 partnerrel rendelkezik jelenleg. Az mnvh.hu weboldal és a facebook profil mellett havonta kiküldésre kerül egy központi és megyénként 1-1 területi hírlevél is, amelyben a hálózattal kapcsolatban lévők aktuális pályázati információkról és a vidékfejlesztés szempontjából meghatározó eseményekről olvashatnak. Az MNVH nemzeti és nemzetközi feladatokat is ellát. 2017-ben 23 rendezvény finanszírozása kötődik hozzá. Az OMÉK keretében rendezett szakmai konferencián stratégiai megállapodást írt alá a LEADER Egyesületek Szövetségével és a Román LEADER Szövetséggel is. Nemzetközi szinten folyamatos az együttműködés az Európai Vidékfejlesztési Hálózattal (EVH) és az Európai LEADER Szövetséggel (ELARD). EU-s mintára, több unión kívüli ország is szeretne hasonló vidéki hálózatot kiépíteni, az MNVH többek között a Macedón szervezet létrehozásában is segítséget nyújt.

Weidel Walter az előadás végén ígéretet tett a még hatékonyabb kommunikáció létrehozására.

Zárszóként Dr. Finta István megköszönte az előadók munkáját, valamint a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, azon belül is Weidel Walter segítségét a fórum, és a catering megszervezésében.

